

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **G. A.**, zastoupený advokátem Mgr. Vladimírem Churcevem, Hybernská 20, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 7. 2025, čj. OAM-282/ZA-ZA10-P11-R2-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu ze dne 9. 2. 2026, čj. 4 Az 23/2025-42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (*zákon o azylu*), protože se obává návratu do Ruské federace, ve které by musel vykonat základní vojenskou službu, v jejímž rámci mu hrozí nasazení do ozbrojeného konfliktu. Žalovaný jeho žádosti nevyhověl, a proto žalobce podal žalobu k Městskému soudu v Praze, který zamítavé rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Žalovaný následně doplnil skutková zjištění o žalobcově zemi původu a dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Rovněž proti tomuto zamítavému rozhodnutí se žalobce bránil žalobou, kterou městský soud nyní napadeným rozsudkem zamítl.

[2] **Žalobce (stěžovatel)** se proti rozsudku městského soudu brání kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tedy pro nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, pro vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, a pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.

[3] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku stěžovatel spatřuje v nedostatečném posouzení poměrů v zemi původu. Stěžovatel namítá, že městský soud sice v napadeném rozsudku uvedl, že bude vycházet ze skutkového stavu v době jeho rozhodování, nicméně své závěry opřel zejména o podklady datované k roku 2023 a 2024. Stěžovatel tvrdí, že žalovaný dostatečně nezjistil skutkový stav, nepatřičně zlehčoval poměry v Ruské federaci,

jakož i nebezpečí, které mu v zemi původu hrozí. Při posuzování branné povinnosti žalovaný dospěl k nesprávnému závěru, že stěžovateli nehrozí zapojení do ozbrojeného konfliktu, tedy ani účast na válečných zločinech a zločinech proti lidskosti páchaných na území Ukrajiny, přičemž městský soud těmto závěrům přisvědčil. Stěžovatel ale bude po návratu do Ruské federace povinen vykonat vojenskou službu, v rámci které jsou branci vysíláni též do bojů na Ukrajině, protože je zřejmé, že mu hrozí i účast na zločinech ve smyslu čl. 12 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (*kvalifikační směrnice*). Žalovaný a městský soud navíc nepřihlédli ani k tomu, že k odvodu k výkonu branné povinnosti může dojít též nezávisle na vůli stěžovatele, neboť k odvodům jsou využívány násilné a nelegální praktiky.

[4] Stěžovatel dále uvádí, že účast na ozbrojeném konfliktu byla nesprávně posouzena též proto, neboť městský soud vyhodnotil, že se konfliktu účastní zásadně osoby, které uzavřely profesionální smlouvu. To se ale neslučuje s praxí ruských orgánů, které mnohdy nutí brance k podpisu takové smlouvy či podpis přímo padělají. Městský soud pochybil rovněž při posuzování případné náhradní civilní služby, neboť pouze formálně shrnul, že taková možnost přichází v úvahu, aniž by se však blíže zabýval tím, zda je pro stěžovatele tato alternativa skutečně dostupná. Žádost o náhradní civilní službu je totiž nutné podat 6 měsíců před počátkem odvodového období, stěžovateli ale bylo předvolání k výkonu povinné vojenské služby doručováno již v srpnu 2021, protože již tuto žádost nemůže podat. Současně platí, že ačkoliv je v právních předpisech Ruské federace upravena náhradní civilní služba, neznamená to, že je její výkon též umožněn.

[5] Městský soud pochybil rovněž při posuzování hrozby trestního stíhání a případného udělení trestu za odepření výkonu vojenské služby, neboť i samotné správní tresty mohou naplňovat definici pronásledování podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice. Jednání státních orgánů je totiž možné považovat za pronásledování i tehdy, kdy svou povahou či opakováním dosahuje dostatečné závažnosti. Stěžovatel též připomíná, že společně s uložením sankce za vyhýbání se branné povinnosti bude povinen vojenskou službu splnit.

[6] Konečně stěžovatel namítá, že bylo nesprávně posouzeno nebezpečí, které mu v Ruské federaci hrozí z důvodu jeho sexuální orientace. Ruské úřady pod záminkou prosazování tradičních hodnot zintenzivnily represe vůči osobám LGBT+. Nejvyšší soud dokonce v listopadu 2023 legalizoval policejní zásahy v LGBT+ podnicích, které se následně staly běžnou praxí. Stěžovatel je bisexuál a obává se, že by svou orientaci musel v zemi původu skrývat.

[7] **Žalovaný** ke kasační stížnosti uvádí, že podrobně vyhodnotil poměry v zemi původu a řádně vypořádal všechny tvrzené okolnosti. K otázce splnění branné povinnosti si zjistil právní úpravu i jiné rozhodné informace, posoudil možnost trestního stíhání, procesní záruky a případné ukládání administrativních či trestních sankcí v případech, kdy se osoby vyhýbají výkonu vojenské služby.

[8] NSS připomíná, že v řízení před městským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně, z čehož plyne, že se musí podle § 104a odst. 1 s. ř. s. nejprve zabývat tím, zda kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud ji odmítne jako nepřijatelnou. V souladu s ustálenou judikaturou se o přijatelnou

pokračování

kasační stížnost může jednat tehdy, 1) dotýká-li se právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně judikaturou zdejšího soudu řešeny; 2) jedná-li se o právní otázky řešené judikaturou rozdílně; 3) existuje-li důvodná potřeba učinit judikaturní odklon; anebo 4) bylo-li v rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Přijatelnost kasační stížnosti je tedy třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Proto platí, že teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, NSS posoudí její důvodnost.

[9] Stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatečné posouzení poměrů v zemi původu, neboť závěry městského soudu jsou opřeny o informace a podklady datované k roku 2023 a 2024, které již neodráží skutečný stav. NSS se proto nejprve zabýval touto námitkou, jelikož byla-li by tato námitka důvodná, mohlo by se jednat o důvod přijatelnosti ve smyslu zásadních pochybení městského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, a NSS by napadený rozsudek zrušil, aniž by zkoumal další kasační námitky.

[10] Z napadeného rozsudku je však zřejmé, že městský soud přihlédl jak k dostupným informacím o zemi původu v době rozhodování, tak posoudil, zda tyto informace naplňují podmínky dovozené zdejší judikaturou, tedy zda jsou v maximální možné míře 1. relevantní, 2. důvěryhodné a vyvážené, 3. aktuální a ověřené z různých zdrojů, a 4. transparentní. Městský soud též vyhodnotil, že i žalovaný své rozhodnutí opírá o velké množství různých podkladů. Z napadeného rozsudku je rovněž seznatelné, jaké okolnosti považoval městský soud za rozhodné a jakými úvahami se řídil. Vypořádal všechny žalobní body, přihlédl k obsahu spisu a dospěl k závěru, že žalovaný nečinil žádné zásadní pochybení při posuzování poměrů v Ruské federaci, ani při posuzování následků vyhýbání se branné povinnosti či případné účasti na ozbrojeném konfliktu při výkonu vojenské služby. Řádně a srozumitelně vysvětlil, proč dospěl k závěru, že stěžovateli v zemi původu nehrozí nebezpečí pronásledování pro uplatňování politických práv či z důvodu jeho sexuální orientace. Lze proto uzavřít, že rozsudek městského soudu je přezkoumatelný.

[11] Zdejší soud se dále zabýval tvrzeným pochybením městského soudu, které mohlo mít za následek závažný zásah do stěžovatelova hmotněprávního postavení. To stěžovatel spatřuje především v nedostatečném vyhodnocení závažnosti postihu při vyhýbání se nástupu do vojenské služby, samotném výkonu branné povinnosti a případném povolání k bojům na Ukrajině, které je neodvratně spojeno též s pácháním vojenských zločinů a zločinů proti lidskosti.

[12] K tomu NSS konstatuje, že se s touto argumentací městský soud obsáhle vypořádal v bodech 35 až 47 napadeného rozsudku. V souladu s ustálenou judikaturou dovodil, že branná povinnost sama o sobě nepředstavuje důvod pro udělení mezinárodní ochrany, je-li v zemi původu vykonávána v souladu s vnitrostátním a mezinárodním právem (srov. usnesení NSS ze dne 12. 7. 2024, čj. 8 Azs 68/2024-29). Jelikož je ale obecně známo, že ruská armáda páchá v rámci ozbrojeného konfliktu s Ukrajinou válečné zločiny a zločiny proti lidskosti (srov. usnesení NSS ze dne 12. 3. 2026, čj. 2 Azs 4/2026-30), zabýval se městský soud otázkou výkonu základní vojenské služby též v kontextu zapojení do bojů na Ukrajině i s případným pácháním válečných zločinů a zločinů proti lidskosti. Městský soud shodně se žalovaným popsali konkrétní postup tamních orgánů pro povolávací řízení, způsoby doručování předvolání i případný postih spojený s neplněním branné povinnosti. Na základě zjištěných skutečností ale dospěli k závěru, že stěžovateli nebyla písemnost doposud doručena, neboť se od roku 2019 nachází na území České republiky (předvolání mu mělo

být doručováno v roce 2021, přičemž s jeho obsahem se měl seznámit díky své matce). Z napadeného rozsudku je dále zřejmé, že městský soud zohlednil též případné budoucí doručení předvolání k nástupu do základní vojenské služby v případě návratu stěžovatele do země původu i tzv. systém elektronického předvolání. Ani v tomto kontextu však kasační soud neshledal pochybení městského soudu, neboť z ničeho neplyne, že stěžovateli bylo prostřednictvím tohoto systému doručováno a ani sám stěžovatel tuto skutečnost netvrdil ani jinak neprokázal.

[13] Městský soud se náležitě zabýval rovněž případným zapojením stěžovatele do bojů na Ukrajině při výkonu branné povinnosti a v té souvislosti též účastí na páčání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti. Na základě dostupných informací přitom dovodil, že takové zapojení není přiměřeně pravděpodobné. Standard pravděpodobnosti nežádoucích důsledků přitom posoudil v souladu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu, podle které platí, že je „*dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane [...], nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným*“ (srov. usnesení NSS ze dne 25. 4. 2024, čj. 9 Azs 80/2024-26). Z Informací OAMP ze dne 28. 1. 2025 shodně se žalovaným vyhodnotil, že do bojů na Ukrajině jsou vysílány zásadně osoby, které podepsaly profesionální kontrakt s armádou. Přihlédl ke skutečnosti, že k nasazení branců docházelo zejména v úvodních měsících invaze a že podle generální prokuratury bylo též v počátečních měsících invaze přibližně 600 branců staženo z ukrajinského území. Zohlednil též legislativní změny z dubna 2023, z nichž vyplývá, že branci mohou povinou vojenskou službu absolvovat v tzv. mírových misích. Na základě dostupných informací ale platí, že do bojových misí nemohou být nasazeni před dokončením čtyřměsíční vojenské služby. V úvahu vzal rovněž skutečnost, že branci mohou být využíváni pro ostrahu hranic, a to včetně rusko-ukrajinských hranic v Belgorodské, Kurské a Brjanské oblasti, přičemž přihlédl i k tomu, že v létě v roce 2024 se do bojů po ukrajinské příhraniční ofenzivě v Kurské oblasti zapojili i branci. Městský soud neopomněl ani případné nucení k podpisu profesionální smlouvy, a proto se dále zabýval možnými procesními prostředky, prostřednictvím kterých by se stěžovatel mohl domáhat ochrany. Na základě doložených informací ale dospěl k závěru, že k zapojení branců do bojů na Ukrajině zásadně nedochází, pročež vyhodnotil, že ani v případě stěžovatele není přiměřeně pravděpodobné, že k takovému zapojení dojde.

[14] Stěžovateli nelze přisvědčit ani co do námitky, že městský soud dostatečně neindividualizoval posouzení civilní služby, jež připadá v úvahu jako alternativa branné povinnosti. Civilní službou se městský soud zabýval zejména v bodě 41 napadeného rozsudku a v souladu s žalovaným dospěl k závěru, že je upravena jak ústavou, tak federálním zákonem, lze o ni požádat z důvodu osobního přesvědčení (morálního či etického) a že se proti negativnímu rozhodnutí lze bránit opravnými prostředky. Tyto skutečnosti ostatně ani stěžovatel nezpochybňoval a v žalobě neuvedl žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že této alternativy nemůže v případě návratu do země původu využít.

[15] Městský soud dále posuzoval otázku případných sankcí, které hrozí za neuposlechnutí výzev vojenských orgánů, nedostavení se k odvodu či ke kontrole údajů v evidencích. V souladu s ustálenou judikaturou dovodil, že vyhýbání se branné povinnosti obecně představuje porušení zákona a trest za toto porušení není považován za perzekuci

pokračování

(srov. usnesení NSS ze dne 31. 1. 2025, čj. 3 Azs 35/2024-27). V kontextu stěžovatelovy situace městský soud rovněž zkoumal, jaké sankce jsou za nedostavení se k odvodu či nenastoupení k výkonu vojenské služby nejčastěji ukládány, i to, zda nejsou tyto sankce nepřiměřené či diskriminační.

[16] NSS dospěl k závěru, že městský soud nepochybil ani při posuzování hrozby, která by v případě návratu do země původu mohla stěžovateli hrozit pro jeho sexuální orientaci. Jakkoliv totiž sice platí, že sexuální orientace žadatele o azyl může být podle okolností a s ohledem na poměry v zemi původu považována za znak příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu (usnesení NSS ze dne 8. 7. 2025, čj. 7 Azs 41/2025-54), musí být možnost pronásledování zkoumána ve smyslu standardu přiměřené pravděpodobnosti, tedy zda je tato možnost reálná, nikoli pouze hypotetická (rozsudek NSS ze dne 9. 6. 2008, čj. 5 Azs 18/2008-83). Městský soud se proto zabýval otázkou, zda si žalovaný zajistil relevantní a úplné informace o postavení osob LGBT+, přihlédl ke skutečnosti, že Nejvyšší soud Ruské federace označil „mezinárodní hnutí LGBT“ za extrémistické hnutí a že zakázal její činnost. Přihlédl ale i k tomu, že v Rusku nedochází k plošnému pronásledování těchto osob, a k tvrzení stěžovatele, že v zemi původu nikdy strach z pronásledování z důvodu své sexuální orientace nepociťoval a že nikdy nečelil negativnímu jednání ze strany tamních orgánů, které by mu z důvodu jeho orientace odmítly poskytnout ochranu. Dospěl proto k závěru, že v případě stěžovatele není dána přiměřená pravděpodobnost jeho budoucího pronásledování.

[17] NSS proto uzavírá, že kasační stížnost je nepřijatelná. V této věci totiž nevyvstala žádná otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková, kterou by bylo třeba řešit odlišně, a městský soud se současně nedopustil ani hrubého pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Jelikož kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, NSS ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v posuzované věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2026

Vojtěch Šimíček
předseda senátu